

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un și peti 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nedreptățirea Bisericii ortodoxe

Am arătat în mai multe rân-
duri, că politica de stat în ordi-
nea bisericească este atât de ab-
sentă, încât ea a dus la cea mai
neînchipuită dintre realitățile vieții
noastre sociale: sacrificarea Bi-
sericii naționale și privilegierea
cultelor minoritare.

Opinia publică neorientată
ar putea crede, că este o exage-
rare sentimentală. Și totuși, nu
este așa. Pentru a face dovada
deplină a acestei situațiuni para-
doxale, vom da astăzi tabloul
cifrelor bugetare. Elocvența lor,
ni se pare mai puternică și mai
zdrobitoare, decât toate pledoa-
riile din lume.

În prealabil, țin să atrag
atențiunea cititorilor asupra prin-
cipiului, după care statul este
obligat să subvenționeze cultele.
El este precizat în art. 31, din
Legea cultelor, care spune textual:
«Ajutoarele, pe care statul le va
acorda diferitelor culte, vor fi în
raport cu numărul credincioșilor
cetățeni români ai lor față de
populația totală a țării, cu situația
materială a cultelor respective și
cu nevoile lor reale».

Așa dară legiuitorul stabi-
lește 3 criterii: numărul credin-
cioșilor, situația materială, și ne-
voile reale ale cultelor. Tabloul
nostru a ținut seamă numai de
criteriul numărului, pentru cele-
lalte două neexistând încă o sta-
tistică precisă. Chiar așa însă,
comparația este cu atât mai de-
favorabilă bisericii ortodoxe, cu
cât se știe, că bisericile minori-
tare au o situațiune materială
incontestabil mai bună, deși ne-
voile lor reale sunt fără îndoială
mai reduse.

Bugetul 1931

Prevederi pentru toate cultele
Lei 873.769.164, din cari primesc:

Ortodocșii	Lei 613.060.119	sau 70%
Uniții	" 105.320.669	" 12%
Catolicii	" 52.820.072	" 6%
Reformații	" 53.252.767	" 5,6%
Luteranii	" 17.637.698	" 2%
Unitarii	" 9.054.282	" 1%
Musulmanii	" 12.498.544	" 1,3%
Mozaicii	" 10.125.000	" 1,8%

Cât de abuzivă și de nedreaptă
este această repartitie, se va vedea
din raportarea ei la numărul de cre-
dincioși ai fiecărui cult.

Numărul total al populației după
recensământul din urmă este de
17.820.000 suflete.

Din aceasta revine, în cifre ro-
tunde pe:

Ortodocși	. . . 12.900.000	sau 72%
Uniți	. . . 1.200.000	" 6,7%

Catolici	. . . 1.450.000	sau 8%
Reformați	. . . 600.000	" 3,3%
Luterani	. . . 300.000	" 1,5%
Unitari	. . . 70.000	" 0,3%
Musulmani	. . . 160.000	" 0,8%
Mozaici	. . . 1.000.000	" 1,5%
Alții	. . . 140.000	" 0,7%

În baza acestei proporții nume-
rice suma bugetară de 873.769.164 lei
trebuia distribuită în chipul următor:

Ortodocșii, în loc de 613.060.119
lei, 632.487.000 lei.

Catolicii (uniți și latini) în loc
de 158.140.741 lei, 129.932.500 lei.

Reformații, în loc de 53.252.767
lei, 29.488.000 lei.

Luteranii, în loc de 17.637.698
lei, 14.700.000 lei.

Unitarii, în loc de 9.054.282 lei,
3.430.000 lei.

Musulmanii, în loc de 12.498.544
lei, 7.840.480 lei.

Mozaicii, în loc de 10.125.000
lei, 4.930.984 lei.

Alții, în loc de lei — lei 6.080.000.

De aici rezultă limpede, că statul
acordă:

Bisericii ortodoxe mai puțin cu
Lei 19.426.881, iar cultelor minoritare
(catolici, reformați, unitari, musulmani)
mai mult cu Lei 65.193.057.

Adică, statul românesc subven-
ționează cultele minoritare cu Lei
45.766.176 în plus, față de biserica
lui națională.

Și acum, să arătăm în paralelă
tabloul dezolant al situației din 1930
și 1931:

1. Ortodocșii primeau în 1930	lei 758.291.298 (57%), iar în 1931 lei
613.060.119 (47,5%).	

2. Uniții primeau în 1930 lei
130.299.015 (108,5%), iar în 1931 lei
105.320.669 (87,7%).

3. Catolicii primeau în 1930 lei
66.092.204 (45,5%), iar în 1931 lei
52.820.072 (36,4%).

Catolici împreună primeau în
1930 lei 196.321.219 (154%), iar în 1931
lei 158.400.741 (124,1%).

5. Reformații primeau în 1930
lei 70.057.974 (116,7%), iar în 1931
lei 53.252.767 (88,7%).

6. Luteranii primeau în 1930 lei
22.397.074 (74,6%), iar în 1931 lei
17.637.698 (58,7%).

7. Unitarii primeau în 1930 lei
10.514.007 (150,2%), iar în 1931 lei
9.054.284 (129,3%).

8. Musulmanii primeau în 1930
lei 14.648.810 (91,5%), iar în 1931 lei
12.498.544 (78,1%).

Procentul subvenționării ne
demonstrează, că biserica orto-
doxă se găsește absolut în urma
tuturor cultelor. Căci, pe când
cele minoritare încep cu 58,7 la
sută și se ridică până la 129,3
la sută, biserica neamului este
redușă la o subvenție de abia
47,5 la sută.

Ne vom permite să comen-
tăm această situație, așa precum
merită, în câteva articole viitoare.

I. Matelu.

FOIȘOARA Sfântul Munte Atos*)

Există pe pământul acesta, pe
care suntem atât de dispuși și de
obișnuiți să-l socotim numai rău și
nenorocit și imund, care însă este
pentru înțelegerea creștină și dum-
nezeesc și sfânt și fericit, un colțisor
care reușește să fie cel mai avansat
promontoriu pământesc în sfințenie,
cea mai înaltă treaptă la care s'a urcat
pământul împovărat cu năsipul pa-
timilor pe scara către zăriștea dorită
a Dumnezeirii.

Sf. Munte sau muntele Atos
este unul din cele 3 degete întinse
respirat de trunchiul peninsulei Cal-
cidice în Marea Egeică și anume cel
dela miază-noapte, cu o lungime de
60 km. și cu o lățime de 6 km. Înăl-

*) Conferință ținută la Soc. ort. a fe-
meilor române din Sibiu la Duminică or-
todoxă.

țimea variând între 5—600 metri se
înalță năprasnic spre capătul din Mare
al Peninsulei la aproape 2000 metri
în forma unui con gigantic și pleșuv
al cărui vârf e acoperit de ceață de
câte ori se apropie furtunile pe mare.
E un munte de o sălbătăcie majestoașă,
pe care locuitorii lui au menținut-o
intactă, un munte care împrumută și
mării ce i se izbește în golfurile-i
prăpăstioase, nu știu ce neliniște,
făcând cele mai mari vapoare să se
țină departe de raza lui. La poalele
acestui vârf a sfărâmat furtuna flota
lui Xerxe, la poalele lui au străbătut
în toate vremurile nenumărați căpitani
ilustri de vase de război și de negoț
clipele cele mai sbuciumate ale vieții
lor văzându-și vasul și echipagiul
distrus, iar cei scăpați ca prin minune,
schimbând vestmântul prețios al dem-
nității lor, cu rasa umilă a pustniciei.

Muntele acesta a fost în anticitate
închinat zeilor păgâni. Mitologia spune
despre el că este un gigant petrificat,

din cei cari s'au răzvrătit odinioară
împotriva zeilor din Olimpul care-l
înfruntă de vis-a-vis calm și tănuț în
bogata vegetație. El murmură încă
în adâncul stâncilor sale și se zgudue
uneori și azi, cutremurând și despicând
pereții sfintelor lăcașuri ce-i domolesc
pasiunile cu șoapta rugăciunilor. Mur-
murul lui era însă nepotolit în anti-
citate. În zadar fumegau pe muchea
lui altare către zeii olimpici spre a
îndulci vântul și marea lui în continuă
turburare.

Umbra aruncată de vârful lui
până departe spre insula Lemnos îl
învăluie într-o izolare misterioasă.

Când în întunerecul din lumea
aceasta își făcu însă apariția lumina
dumnezească, razele ei scoaseră și
acest neodihnit singuratec din noaptea
ce-l încunjura. Așa povestește una
din minunile Maicii Domnului. Îndată
după pogorârea Duhului Sfânt, Apos-
tolii traseră sorți spre a ști țara unde
trebuie să predice fiecare. Atunci apărui

Maicii Domnului un înger și-i spuse
să se îmbarce cu apostolul Ioan pe
corabia ce i-o va trimite episcopul din
Cipru. Așa și făcură. Dar o furtună
cârni corabia spre miază-noapte și în
loc să-i ducă la Cipru, li duse la
Muntele Atos. Când sfânta Fecioară
își puse piciorul pe pământ, zeii păgâni
se cutremurară strigând «iată vine
Maica Domnului» și se prăbușiră în
Mare. Preacurata Fecioară binecuvântă
ținutul și-l rezervă celor ce vor părăsi
lumea și-și vor închina viața exclusiv
rugăciunii și asceziei. Ea deveni pa-
troana acestui munte și cel mai adorat
personaj al cultului adus de locu-
itorii lui.

Muntele a rămas mai multe
veacuri nelocuit din cauza piratilor
cari operau așa de bucurios în marea
dela poalele lui. Când revărsarea Ara-
bilor în veac. VII răvăși așezările mo-
nașicești din Tebaida Egiptului, din
Siria și Palestina, eremiții nu găsiră
alt loc mai potrivit pentru viața lor

Problema dobânzilor

de: LEON PROCA

Concomitent cu acțiunea de ef-
tenire a prețurilor, problema dobân-
zilor a devenit din nou de actualitate.
Pentru că s'a constatat, că unul dintre
celi dintâi factori, — pe lângă fisca-
litatea excesivă, — cari neconținut
urcă prețul de vânzare al produselor
manufacturate, sunt dobânzile mari ce
băncile percep pentru capitalurile puse
în circulație. Dar după cum acțiunea
de eftenire, în general, nu se bazează
decât pe mijloace artificiale cu ajutorul
cărora se urmărește *presarea* prețu-
rilor de vânzare și prin urmare mărirea
consumului, tot așa se încearcă și
scăderea dobânzilor prin intermediul
legii.

Necesitatea reducerii valorii mă-
rurilor este indiscutabilă; letargia în
care a intrat circulația bunurilor in-
dustriale este cauza tuturor lipsurilor
de cari suferă azi economia națională
și internațională. Acest fenomen care
se pă cu eficacitate la femelele capi-
talismului este agravat de o devălo-
rizare a produselor pământului. Atât
comerțul și industria cât și agricultura
suportă poveri comune pe lângă cele
specifice fiecărei dintr'ânsele și ten-
dențele ce încearcă a ameliora
situația primei sau secunde ramuri
de producție, sau a ambelor, fără a
interveni asupra cauzelor cari au pri-
cinit aceste situații sunt, dela început
sacrificate fără nici un rost. Căci fără
prea bogate cunoștințe în economia
politică și aprofundări a științelor fi-
nanciare este notoriu, că nu se poate
reduce prețul de vânzare al unei mărfi
fără reducerea impozitelor, tarifulor pe
căile de comunicație, dobânzile, chi-
rurile ș. a. m. d., iar dacă nu se ac-
ționează asupra acestor din urmă ci,
prin forța legii, asupra bunului ma-
terial rezultat din prestarea acestor
cheltuieli de producție se va ajunge
tocmai la un rezultat diametral opus.
Evident, impozitele, tarifele de trans-
port, dobânzile etc., nu pot fi nici ele
influențate direct ci și aici apar o
mulțime de alți factori cari trebuiesc
modificați în interesul efectului final.

După cum pământul dă o rentă,
tot așa și capitalul produce o dobândă.
Renta ca și dobânda oscilează în
principal în cadrele legii cererii și
ofertei; o abundență de capitaluri, la
fel ca și o cerere mare de fonduri,
produc o dobândă naturală și una
speculativă. Cu deosebire în perioade
anormale dobânda speculativă sau
uzura ia o dezvoltare extraordinară
și ea este produsă de capitalul posedat
de cămătar.

de retragere, de supunere a trupului,
decât în acest Munte părăsit, sălbatec
și turburat de spaima piraiilor. Mo-
nasticismul din Atos e astfel continuarea
directă a monasticismului din primele
veacuri, dela care a și moștenit toate
rânduețile, moravurile și scrierile. Ca
și în monasticismul vechiu din Egipt,
așa întâlnim și în Atos următoarele
forme de viață monahală:

1. Chinovii sau mănăstiri obștești,
formate din o mulțime de chilii ce
sunt așezate într-o curte în jurul unei
biserici. De acestea sunt în Atos 20
și între ele este împărțit ca proprie-
tate tot pământul sf. Munte. Zidurile
cari împrejmuesc chiliile, sunt ade-
vărate forturi de cetate din dosul
cărora călugării se apărau de asaltul
năvălitorilor. Viață cu totul obștească
se duce astăzi însă numai în 11 din
aceste mănăstiri; numai în acestea
se roagă, mănâncă și câștigă hrana
în comun; în celelalte fiecare monah

în această situație a unei oferte
mici de capital se găsește și țara
noastră. Lipsa de capital este astăzi
comună individului, comerțului, in-
dustriei, agriculturii cât și statului;
capital de consum individului, capital
de circulație comerțului, capital de
investiție industriei și agriculturii și
toate trei felurile Statului.

Voi încerca să expun cât se
poate de succint cauzele absenței de
capitaluri, pentru a insista mai mult
asupra efectelor.

Inflația, nenorocire căreia aproape
nici statele neutre din Europa nu i
s'au putut sustrage, a răsturnat integral
noțiunea valorilor și cu deosebire
aceea a capitalului. Tendințele de cari
erau animați până aici detentorii de
capitaluri mici și mari se transformă
de așa natură, încât din teaurizatori
se nasc rentieri și din capitaliști in-
treprinzători. Odată cu normalizarea
vieții economice și deci și politice,
toți acești componenți ai marelui factor
capital se găsesc în situații grele.

Rentierii, investiseră averile lor
circulante în valori de stat cu intenția
de a le specula, pierdută peste noapte
până la 100%; capitaluri incomen-
surabile se irosiră în rente de Stat
ce nu mai reprezentau decât valoarea
hârtiei din care erau confecționate.

Uzinele și stabilimentele gigan-
tice cu mașini moderne și perfecțio-
nate stau de veghe lângă întreprin-
zători lor, lipsiți de capitalurile cu
care să-și poată aduce utilajul în
mișcare.

Capitalurile împrumutate de ban-
cheri în perioade când hârtia era pre-
ferată aurului sunt reprezentante a
30%, acoperire metalică, căci restul
luase drumul achitării datoriilor din
război.

Spiritul de speculă făcu ca te-
zaurizatorii să dispară.

Deplasările de aur spre marile
state europene rup pentru multă vreme
echilibrul economic între țări; abun-
dența (Franța, Anglia) devine un
pericol de neînălțat, iar lipsa pră-
busește organizațiile economice. O
goană după capitaluri fără precedent
urcă mereu dobânzile. Împrejurările
de ordin politic vin să încurajeze
această situație precară.

Comerțul singur fiind posesorul
marelui avantaj de a necesita credit
pe termen scurt, — ramurile de pro-
ducție pretind credite lungi, — s'a
crezut, că recurgând la împrumuturi
externe să se remedieze această stare
de lucruri. România a ajuns astăzi a
fi tributară și am putea spune, că din
acest punct de vedere am pierdut
războiul. Desavantajele nu numai
materiale, dar politice internaționale

le observăm fiecare din noi, iar cât
privește asanarea vieții noastre eco-
nomice nu am obținut-o nici parțial,
fiindcă împrumuturile contractate nu
au fost destinate ramurilor de pro-
ducție, mai greu atinse.

Agricultura, care ne dă 4 produse
din basic-five-ul român este în aceeaș
stare în care ne-a hărăzit-o reforma
agrară: *avem proprietari de pământuri
dar nu cultivatori*. Democratizarea
proprietății funciare lipsită de un credit
agricol suficient și deodată acordat,
a scos țaranul de sub absolutismul
marilor proprietari aruncându-l în
brațele hrăpărețe ale uzurarilor; chiar
pentru a scădea agricultura avea
nevoie de capital.

Cehoslovacia a realizat reforma
agrară acordând agriculturii un capital
circulant de 554 milioane coroane
cehe; Grecia înființează Banca Agri-
colă cu un capital de 4 milioane lire
sterline, împrumutând pe cultivatori
pe termen lung, fără a aminti de sa-
crificiile Statului Italian și a Franței,
care a acordat a 10-a parte, Dane-
marca a 14-a și Statele Unite a 25-a
parte din buget sub forma de credite
agricole.

Din cele expuse mai sus rezultă,
că lipsa capitalurilor de consum sau
achiziție, rulment sau exploatare, in-
vestiție, etc., a dat naștere dobânzilor
urcate și că prin urmare acest fenomen
este natural, potrivit legii cererii și
ofertei.

Maximalizarea dobânzii pe calea
legii trebuia să atingă 16% în con-
dițiunile actuale. Să vedem rezultatul
practic, — dacă ar apărea, — al
acestei îngrădiri.

Este știut, că prioritatea cu care
capitalurile se îndreaptă spre ramurile
economiei le așează pe acestea din
urmă în ordinea următoare: comerț,
industrie, agricultură și păduri. În vir-
tutea legii cămătei și a priorității urma
că împrumuturile forestiere să fie con-
tractate cu 16%, cele agricole cu 14%.
Fără a arăta cătuș de puțin scepticism
sustinem, că dispoziția legii ar fi fost
irealizabilă nu atât pentru ultimele
categorii de împrumuturi, cât pentru
primele; numai cât nu se găseau
mijloace destule prin care dobânzile
legale să fie augmentate peste limita
impusă.

Am auzit spunându-se, ca di-
ferența între 7—10%, cât oferă băncile
deponenților lor și 18%, cât percep
pentru capitalurile împrumutate este
suficientă pentru a asigura un profit
anual frumos. Dar acești dibaci ma-
tematicianii uitau desigur, că depu-
nerile spre fructificare trebuie să fie
în mare parte acoperite prin creanțe
la vedere, — cu deosebire astăzi când

un asalt al depunătorilor nu este
exclus nici celui mai puternic institut,
— și că totuși principala sursă pentru
satisfacerea cererilor de împrumuturi
este asigurată de recont; apoi în
diferența între ceea ce întreprinderile
bancare percep și ceea ce plătesc fiscal
consumă de două ori.

Admițând chiar, — deși prin
abstract, — că legea ar deveni fapt,
o dobândă 16% este atât de avan-
taioasă pentru agricultură, căci doar
obiectivul legii de a despovăra și pe
agricultorul de sarcinile ce-l apasă? In-
contestabil e mai favorabil 16—18%,
decât 25—30%, constituie totuși o
uzură pentru rentabilitatea actuală a
produselor agricole.

Franța și Anglia sunt țări saturate
cu capital; prima este silită a între-
prinde lucrări cu caracter internațional,
— cele de ordin intern nemai existând
— iar cea de a doua mai șovinistă,
după cum este și așezarea sa geo-
grafică, a propus dărâmarea unui
cartier al Londrei spre a fi rezidit;
reducerea șomajului care-și revendică
paternitatea acestor idei ar fi numai
efectul întrebuintării capitalurilor cari
docează. Nu avem decât să aruncăm
o privire asupra raportului în care se
găsește taxa scontului față de do-
bânzile curente a acestor țări și vom
fi pe deplin edificați.

Banca Angliei rescontează cu
3% iar dobânzile pe piață sunt 2½,
— 10%.

Banca Franței rescontează cu
2½%, iar dobânzile pe piață sunt 2%.

În statele cari simt nevoia ca-
pitalurilor pe termen lung pentru re-
organizarea agriculturii, lucrării de
șosele, căi ferate, electrificare, etc.
constatăm, că dobânzile de pe piață
sunt mai ridicate decât taxa reescon-
tului. Astfel la:

Berlin taxa scontului este 5%,
iar creditul pe piață costă 6—7½%.

New-York, taxa scontului este
2½%, iar creditul pe piață costă
2½—3%.

Viena, taxa scontului este 5%,
iar creditul pe piață costă 5½—6½%.

București, taxa scontului este
9%, iar creditul pe piață costă 14—18%.

La noi absența capitalului este
mai accentuată decât în Germania și
Viena, — creditul pe termen lung, —
și ca urmare concurența ce se des-
fășoară între băncile acestor state nu
o întâlnim la noi. În România con-
curența bancară s'ar reduce la sim-
plitatea formalităților, administrație
expeditivă și nu la un agiu al do-
bânzilor dela capitalurile împrumutate.
În general creditele pe termen scurt
atât la noi cât și aiurea s'au ieftinit
însă creditul până la un an și peste

trăește pe cont propriu în chilia lui,
fiind obligat doar să țină anumite in-
dicatori foarte generale. Viața în aceste
mănăstiri din urmă — idioritnice —
e adesea foarte laxă, atenția călugă-
rului se îndreaptă mai mult spre
strângerea de bani și confort. (Urmează)

Pedagogia cultului ortodox

4 (Urmare).

Imbold puternic pentru inacti-
varea voinții, pentru trezirea din amor-
teala sufletească, cuprind imnele de
pocăință ale triodului. Acestea toate
dispun la căință și la mahnire; deș-
teaptă zelul de îndreptare; îndeamnă
la rugăciune și la cercetarea conștiinței.
Nicăiri nu-i exprimată pocăința omului,
care și-a cunoscut nemernicia sa, mai
fidel și mai puternic; nicăiri omul
căzut nu și-a plâns păcatele sale cu
lacrimi mai sincere și mai ferbinți ca
în triodul postului. Amintesc de pildă

următoarea cântare de pocăință din
triod: «Ah, suflete înegrite, până când
dela răutăți nu te mai curmezi? Până
când zaci în lene? De ce nu te gân-
dești la ora înfricoșată a morții? Nu
te cutremuri cu totul de înfricoșata
judecata a Mântuitorului? Oare cum
vei răspunde și cum vei da seama? Lucru-
le stau față spre mustrea ta, faptele
tale te vădesc, pârându-te. Deci, suflete! Vremea a sosit, aleargă,
grăbește și cu credință strigă: «Pă-
cătuit-am înaintea Ta, Doamne, însă
știu, iubitorule de oameni, milostivirea
Ta. Păstorule cel bun, nu mă lepăda
dela dreapta Ta pentru mare mila Ta»
(Triodul pag. 42).

Influență asupra voinței cred că
nicăiri nu s'a făcut cu atâta pricepere
psihologică ca în imnele de pocăință
și în acelea de înmormântare ale
sfântului Ioan Damascenul. Mai ales
aceste din urmă tradează un deosebit
tact pedagogic, ținând seama de anu-

mite împrejurări prielnice pentru o
apropiere de sufletul omului. Iată cum
cântă biserica în numele răposatului
la sfârșitul ceremoniei funebrele:
«Veniți toți ceice mă iubiți, și mă să-
rutați cu sărutarea cea mai de pe urmă,
că de acum nu voi mai umbla cu
voi, nici voi mai vorbi; că la judecă-
torul mă duc, unde nu este fățarie,
căci acolo sluga și stăpânul, împăratul
și ostașul, bogatul și săracul împreună
vor sta în asemenea cinste, că fiește
carele din faptele sale sau se va prea-
mări, sau se va rușina. Ci vă rog pe
toți și vă implor, rugați-vă neîncetat
lui Hristos Dumnezeu pentru mine,
ca să nu mă rănduiască după păcatele
mele la locul cel de muncă, ci să mă
așeze unde este lumină vieții» (Mo-
litvelnic, pg. 305).

Dintre imnele care se cântă în
Vinerea patimilor, citez aici următorul
imn înălțător, în care Hristos se adre-
sează către răstignitorii săi cu urmă-

un an încasează aceleași dobânzi. Creditul de lungă durată este pentru industria și agricultura noastră «cheia de boltă»; de realizarea lui este condiționată producția industrială și agricolă și de ieftinătatea lui este în funcție desfacerea produselor manufacturate și agricole.

Ajungând la creditul pe termen lung este bine a aminti încă un factor care pe lângă oferta mică contribuie la menținerea unor dobânzi urcate. Această împrejurare datorită căreia străinătatea se abține dela acordarea creditelor este întâi situațiunea României de mare debitor.

În concluzie, problema reducerii dobânzilor departe de a fi rezolvată de legea proiectată este o chestiune de capital circulant; acei cari întrevăd o ameliorare a situațiunii prin reducerea taxei scontului nu greșesc, soluția însă menită a produce un rezultat grabnic și care să asigure o veridică scădere a dobânzilor la capitalurile pe termen scurt și lung în special nu constă decât în acordarea de credite largi. Cantitatea lor este apreciabilă, dar numai printr-o ofertă majorată de capitaluri vom putea ajuta economia noastră națională.

Reducerea taxei scontului este o problemă susținută de mulți; rezultatul ce se va obține însă prin realizarea acestui deziderat este neglijat. Legătura între taxa reescontului și dobânda comercială nu este așa puternică precum pare și aceasta o vedem chiar din diferența între 9 procente și 18; se comite apoi o eroare când se afirmă că reducând taxa scontului cu 2%, dobânda comercială a creditelor lungi ar suporta o scădere de tot atâta. Dacă până acum taxa scontului a fost ridicată necesitățile politice noastre monetare au impus-o. Capitalurilor străine nu putea fi asigurată decât în acest fel o rentabilitate și astăzi când majoritatea băncilor de misiune au redus această taxă, pentru institutul nostru de emisiune, a cărui misiune este de a consolida stabilizarea, chestiunea nu este încă de actualitate. Căci tocmai această scădere a taxei de reescont în statele Europei a micșorat rentabilitatea plasamentului capitalurilor în țara de origine și această micșorare este în profitul țărilor cari reescontând portofoliul național cu o dobândă ridicată oferă capitalului extern o chirie ridicată a banului și în urma stabilizării un plasament sigur. Acesta e și cazul nostru. Repet deci: scăderea dobânzilor este în principal condiționată de o ofertă mare de capital.

Procurarea acestui capital pe termen lung nu poate fi preluată decât

de stat; Banca Națională pune la dispoziție capitalul pe termen scurt reescontând portofoliul comercial, operațiune care a fost de altfel consacrată prin legea de stabilizare.

În lumina acestor expuneri cred a fi putut dovedi inoportunitatea legii cametei. Ea nu va putea asana viața economică clădită pe baze naturale imutabile și sperăm, că concluziile noastre vor fi în curând aceleași cu ale elaboratorilor legii.

Goresp. din Strasbourg

Cronică alsaciană

Părinți și copii de azi

A doua conferință din ciclul menționat, care a avut loc Duminică 1 Februar, a atras un auditoriu numeros, care a urmărit cu interes expunerea păstorului Henry Barbier despre părinți și copii de azi.

Oratorul constată dela început că educațiunea trece printr-o criză. Două metode se prezintă în fața educatorilor: severitatea sau indulgența, autoritatea sau libertate. În timp ce odinioară triumfa sistemul autorității, astăzi e la modă sistemul libertății. Rousseau a inaugurat această eră nouă cu ideile sale despre bunătatea naturală a copilului. Este o concepție, care s'o transpus și în literatură, în artă în general. Mai înainte nu era așa. La Fontaine, La Bruyère, nu lubeau copii; li numeau «vârstă fără milă, trufași, leneși, mincinoși». Asemenea copii, pe cari-i reprezintă pe pânze pictorii din vremea lor, nu sânt veritabili copii, ci nici bătrâni. Concepția aceasta a durat până în secolul XIX, când ideile lui Rousseau au pătruns în marele public. De acum înainte, picturile ne arată copii așa cum sânt. Scriitorii și poeții crează un nou gen de literatură despre și pentru copii. Știința chiar nu rămâne în urmă: se scriu opere de psihologie, se crează institute de pedagogie. «Copilul este o majestate; în fața lui toți trebuie să se prostorne».

Acest moment, într-adevăr, trebuie să vină. Căci niciodată nu se va putea spune că lumea se ocupă prea mult de copil. Ei sânt viitorul umanității. Sânt ființe aparte, cu mentalitate proprie, cu aspirații particulare.

bucure-se și să serbeze lumea cea văzută toată și cea nevăzută, că a înviat Hristos, veselia cea veșnică». Indemnurile la curățirea sufletească pentru a putea fi părtaș la bucuria învierii, sunt cuprinse în următoarea cântare: «Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a învierii și bucurați-vă zicând: Luminat să auzim, cântându-i cântare de biruință (Octoiul mic, pg. 205). (Va urma).

Decorat. M. S. Regele a decorat pe dl prof. N. Iorga cu cordonul ordinului Ferdinand. Suveranul, înmânând decorația, a spus că înțelege să acorde această înaltă distincție celui mai reprezentativ dintre reprezentanții culturii românești.

Organizați Oastea Domnului

Și totuși, această metodă a adus la indisciplina, la o criză profundă de autoritate. Astăzi tinerii se bucură de o libertate absolută. Sânt ameții de știința lor, vor să albe asupra tuturor chestiunilor opinii personale și — ceea ce este mai rău — vor să le impună și la mai mari lor. Respectul care formează baza esențială a vieții umane, nu mai există. Numai capriciul contează. Fiecare caută să pară mai grozav decât celalalt și să cheltuiască bani nemancîți, în plăceri. Și în goana după plăceri, viața lăuntrică a dispărut. Respectul de legea morală s'a dus; nu mai știe nimeni ce-l aceea datorie.

Singurul mijloc pentru rezolvarea acestor crize în educație, este întoarcerea la autoritate și la disciplină. Educația noastră care este o educație de moluscă, trebuie să capete schelet și nerv. Se confundă educația și instrucția. În loc să ne preocupăm de formarea caracterelor și a oamenilor integri căutăm numai îmbogățirea minții cu cunoștințe. Se are în vedere numai creșterea și se uită esențialul: voința, sufletul. Trebuie să se ajungă din nou la o desfășurare armonică a spiritului și a corpului. Dar atâta vreme cât nu vom avea autoritate, vom fi incapabili de a forma voințe.

În orice caz, aceasta nu vrea să zică că trebuie să ne întoarcem la vechiul sistem de tiranie în educație: căci ideea că copilul este o persoană morală este un fapt câștigat. Rolul educației este să-l pună în situația de a lua cunoștință de libertatea sa și de a trăi ca o persoană autonomă. Această veritabilă libertate nu se câștigă decât prin ascultare, a cărei fundament este autoritatea, această torță a sufletului ce se adresează sufletelor. Dar unde este izvorul acestei autorități? Evanghelia ni-l dă în Dumnezeu. Evanghelia ne oferă legea libertății interioare, condițiune sine qua non pentru realizarea veritabilului destin uman. Unde este Duhul Domnului, acolo este libertatea, care ne face și stăpân și rob deodată. Așa înțelege libertatea, este cadrul în care se crează adevărata legătură de încredere și de intimitate între părinți și copii.

Cunoașterea copilului și educația

Luni seara, 9 Februar, s'a ținut ultima conferință din ciclul organizat de Uniunea protestantă la biserica Sf. Nicolas din Strasbourg. M. G. Chevallaz, director de școala normală, a tratat subiectul fundamental pentru educatori: «Cunoașterea copilului și educația». Iată o scurtă dare de seamă despre ideile interesante, prezentate de M. Chevallaz:

În momentul când părinții contemplă în leagăn pe primul lor născut, o puternică emoțiune îi cuprinde: emoțiune produsă de misterul vieții precum și de enigma viitorului. Căci sânt atâtea factori, cari intervin în educația copilului. Baza esențială a oricărei educațiuni solide rezidă mai ales într-o cunoaștere pe cât posibil de profundă a copilului. Aceasta este condițiunea primordială pentru a se ajunge la rezultate sensibile.

Din trebuința de a cunoaște na-

tura copilului s'a născut pedologia, știința copilului, a cărei vechime a atins abia o jumătate de secol. Copilul a devenit un obiect de studiu. Grație numeroaselor sale observațiuni, psihologia ni-a permis stabilirea câtorva principii generale pentru educație. Copilul nu este un adult mic, ci are trășături psihofiziologice cu totul diferite de ale omului matur.

Ce legi se pot deduce din aceste observații? Mai întâi remarcăm că dezvoltarea copilului nu se face în linie dreaptă, nu e uniformă. Deasemenea nu este corespondența între perioadele de creștere fizică și perioadele de creștere intelectuală. Dar să trecem mai repede peste constatările de ordin psihologic și fiziologic pentru a ajunge la principiul de educație sufletească. Rolul educatorului după orator care este influențat puțin de psihanaliză, nu e de a înăbuși tendințele rele îndăcute și mai puțin de a le da curs liber. El trebuie să le canalizeze, să le orienteze într-o direcțiune bună: trebuie să le sublinieze într'un fel oarecare, și să le risice în domeniul moral. Dar veritabila formațiune morală nu se obține decât cu prețul multor dificultăți. Psihologia și știința copilului pot să ne dea directive, dar ele nu ne vor da niciodată o metodă de-a gata. Căci ele ne arată numai tipuri generale, iar în realitate avem de a face cu copii diferiți unii de alții. Trebuie să-l observăm pe fiecare în parte. Pentru aceasta o nevoie să unim teoria despre copil cu darul intuiției, care ne va permite să sesizăm calitățile fiecărui caracter particular. Și pentru a adapta teoria la viață, exemplul lui Pestalozzi ne arată drumul de urmat: lucrul în iubire și umilință și punerea în practică a cuvântului lui Isus Hristos: «Eu mă stînesc pentru ei».

N. GROSU.

INFORMAȚIUNI

Adunarea generală ordinară a băncii «Albina» Sibiu, s'a ținut Sâmbătă sub prezidiul dlui Dr. Ilie Beu, președintele Consiliului de administrație. Au fost de față 90 de acționari, cu 2095 voturi. Adunarea a aprobat bilanțul pe anul 1930, și a dat Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori descărcarea pentru gestiunea lor în anul 1930. Beneficiul net de Lei 38.251.101 s'a distribuit, conform propunerii Consiliului de administrație. Pentru scopuri culturale și de binefacere s'au încuvințat 2.000.000 Lei. Au fost realeși la locurile din Consiliul de administrație, devenite vacante prin expirarea mandatului, membrii de până acum dñii Dr. Iosif Blaga (Brașov) și Vasile Goldiș, (Arad). Toate hotărârile au fost votate cu unanimitate.

Aniversare. Ziua de 7 Martie 1931 a fost o mare zi de sărbătoare pentru națiunea cehoslovacă: Președintele T. G. Masaryk împlinea atunci 81 de ani. Ziua aniversară a președintelui republicii a fost poate mai solemnă tocmai prin faptul că s'a celebrat fără ceremonii și cu munca neîntreruptă ca orice altă zi. Muncitorii, des de dimineață, se îndreptau spre fabrici prin străzile cu clădirile publice arborate cu steaguri tricolore, sirenele fluerau, magazinele se deschideau, copiii mergeau la școală ca altă dată, și învățătorul jertfește numai câteva momente acestei sărbătorii, amintind că astăzi împlinește 81 de ani președintele republicii și eliberatorul națiunii. La Hradul din Praga s'a expus o carte, unde se putea înscrie or cine dorea să salute pe șeful statului. Însuși Masaryk, credincios principiilor sale, a dorit ca mersul obișnuit al vieții să nu fie turburat în ziua aceasta.

„LUCEAFĂRUL“, cassă de economii, societate pe acții în POPLACA

Convocare

Domnii acționari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acții în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XVII-a adunare generală ordinară

pe Duminică, 5 April 1931, la ora 2 p. m. la casa institutului în Poplaca, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație, raportul Comitetului de cenzori, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe 1930 și darea absolutului pentru Consiliul de administrație și Comitetul de cenzori.
3. Distribuția profitului curat.
4. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiți a-și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la casa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 8 Martie 1931.

DIRECȚIUNEA.

Activa	Contul Profit și Pierdere	Pasiva
Cassa ———— 34.654.—		Capital ———— 10.000.—
Bon la bănci ———— 225.288.—	259.942.—	Fond de rezervă ———— 158.000.—
Escont ———— ————	546.726.—	Fond cultural ———— 6.000.—
Obligațiuni ———— ————	749.584.—	3% Rezerve speciale ptu creanțe dubioase ———— 31.000.—
Mobilier ———— ————	25.—	Depuneri spre fructificare ———— 1.256.557.—
		Dividende neridicate ———— 3.455.—
		Interese transitoare ———— 46.922.—
	1.556.277.—	Profit curat ———— 44.343.—
		1.556.277.—

Cheltuieli	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1930.	Venite
Interese de depuneri ———— 109.923.—		Interese dela împrumuturi ———— 112.869.—
Salare ———— 18.000.—		Interese la depunerea proprie ———— 17.988.—
Marce de prezență ———— 3.300.—		Provizțiuni ———— 79.818.—
Spese ———— 6.737.—		
Impozite ———— 28.372.—		
Profit curat ———— 44.343.—		
	210.675.—	210.675.—

Poplaca, la 31 Decembrie 1930.

DIRECȚIUNEA:

Georgiu Modran, președ. Oprea Olariu Ioan Neagu Dr. I. Bueur Petru Avram
Avram Oprea Maniu Surdu

Subsemnatul comitet de supraveghere cenzurând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanță cu registrele soe.
Poplaca, la 8 Martie 1931.

Ioan Surdu, pres. Oprea Surdu Ioan Olariu Radu Neagu Ioan Vlad Toma Modran

Nr. 10/1931

(19) 2—3

Concurs

În baza § 63 din Statutul Organic, a legilor și regulamentelor în vigoare și în conformitate cu ordinul Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10248/1930, publicăm concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Oltul cu sediul în Șercaia, jud. Făgăraș.

Viitorul protopop va fi în același timp și paroh în Șercaia.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul și diurnele legale dela stat;
2. Venitele stolare din parohie, conform coalei B;
3. Sesiunea de 32 jug. pentru paroh-protopop și locuința în casa de reședință de protopop, unde sunt și supraedificate economice;
4. Venitele din vizitațiunile canonice și din alte funcțiuni protopopești.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888, în termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc în Sibiu.

Șercaia, din ședința Consiliului protopopesc al tractului Oltul ținută, la 12 Ianuar 1931.

Președinte,
Pr. Valeriu Judele
adm.-prot

Mateiu Mateiu
notar.

Nr. 592/1931

„Aprobat“.

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia și Sibiu.

Licitație publică

Epitropia bisericeii ort. rom. din Gușterița vinde pe calea licitației publice cu oferte închise 70% stângeni lemne și 65 gramezi vârfuri și cloambe.

Licitația se va ține în 25 Martie ora 15 (3 după masă) în biroul oficiului parohial, unde se pot vedea în fiecare zi și condițiile de licitație.

(8) 2—2 Ioan Todea, preot.

Nr. 53/1931

(20) 2—3

Concurs

În conformitate cu hotărârea preaven. Cons. arh. Nr. 9732 Plen. dela 3 Noemvrie 1930 se publică concurs pentru întregirea protopopiatului ort. român al Devei, cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiale din parohia I Deva cu salariul de paroh dela stat;
2. Salariul protopopesc cu diurnele dela vizitațiunile protopresbiterale.

Concurenții să-și înainteze în termenul indicat cererile, instruite conform normelor în vigoare, Preaven. Cons. arh. ort. român în Sibiu.

Deva, din ședința consiliului protopopesc al protopopiatului ort. român Deva, ținută la 4 Februar 1931.

Președintele
consiliului protopopesc
Protopop
Vasile Oană
adm.-prot.
Secretar:
I. Popoviciu

Nr. 1038/1931

„Aprobat“.

Sibiu, din ședința plenară a Consiliului Arhiepiscopesc, dela 2 Martie 1931.

Consiliul Arhiepiscopiei ort. române de Alba Iulia și Sibiu.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhiepiscopice și se află de vânzare la Librăria arhiepiscopice din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhiepiscopice

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhiepiscopice a apărut și se află de vânzare la Librăria arhiepiscopice din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de
Dr. DUMITRU STANILAOE
profesor la Academia teologică «Andreiană»

Prețul Lei 300.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

VIOLINE

Viole

Mandoline

Ghitare

Arcușe

Coarde de tot felul

Scaune pt. violine

Diapasoane

Surdine

Sacâz

Cutii pentru violine

Pupitre pentru note

etc.

se găsesc de vânzare la **Librăria Arhiepiscopice din Sibiu**, cu prețurile cele mai moderate.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhiepiscopice a apărut și se află de vânzare la Librăria arhiepiscopice din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Prețul Lei 400, plus spese de poștă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Dela Librăria Arhiepiscopice din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440.—, plus spese poștale Lei 20.—

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.